

MI MLADI BORCI

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELIŠKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ŠT. 16.078.

LETO III.

LJUBLJANA, PETEK, 16. DECEMBRA 1938.

ŠTEV. 14.

Legija Brezmadežne

Stari Rim je hotel imeti šest Vestalk, šest mladenk, ki bi se zavezale prostovoljno, da ostanejo samske. Ta cvet rimskega ženstva naj bi varoval sveti ogenj boginje Veste. Da bi se dekleta navdušila za to službo v svetišču, jim je Rim obljubljal velike in posebne pravice, če bi se odpovedale zakonu: liktorji bodo morali pred njimi pripogniti k tlom znamenje svoje časti, butaro palic s sekiro; celo konzuli se jim bodo morali s poti umakniti; za sodnike bo odločilno njih pričevanje, če bodo srečale obsojenca, ne bo usmrčen, in za kogar bodo prosile, ne bo kaznovan.

Tako je Rim obsul Vestalke s predpraviciami in častmi, kakršnih ni imel noben rimski državljani. Bile so vzvišene nad zakoni. In Rim je iskal, iskal med sto milijoni svojih podanikov šest mladenk, ki bi za ceno tolikih odlik in časti prostovoljno hotele ostati neporočene in mu varovale sveti ogenj.

Ali Rim takih prostovoljnih junakinj nikoli ni našel!

Tedaj je rimski veliki duhovnik sam izbral šest žrtev, jih prisilil, da so postale Vestalke; potem jih je obdal s stražo, — vsakemu moškemu je bil vstop v njihov samostan prepovedan pod smrtno kaznijo. Zažugal jim je s strašnimi kaznimi: Vestalko, ki se je pregrešila z nečistostjo, so živo pokopali.

Tisti čas oznani Kristus svojo blagovest. Tu di on bi rad čistih src, ki bi varovala tu na zemlji sveti plamen božjih resnic, božjih idealov. In našel jih je. Našel jih je v današnjem času okoli 312.000. 312.000 junaških duhovniških src mu

obljublja, da zaradi Njega ostanejo čisti, in to za celo življenje! A Kristusovi želji slede še sto in sto tisoč deklet in fantov, ki polnijo naše samostane ali pa v svetu čisto žive.

Danes, ko se premnogi od groze križajo, če samo slišijo besede čistost, vzdržnost; danes, ko nekateri zdravniki materialisti v imenu neke lažne znanosti »ugotavljajo«, da je vzdržno, čisto življenje nemogoče; danes, ko večji del tiska širi nenravnost, jo zagovarja, olepšuje, hvali, celo odeva s sijajem junaštva; danes, v tem času vidiš sto in sto tisoč, da, milijone mladih odraslih fantov in deklet, mož in žena, ki hočejo v vsakodnevnem, mnogokrat strašnem boju s svojim telesom izpolniti Kristusovo voljo.

V silnem navalu navdušenja in ponosa je rimski poveljnik zaklical: »Če le z ного udarim ob tla, mi privro iz tal legionii!« Kristus je prišel na svet in v svetu so zrastle množice čistih, deviških src.

Kristus je storil ta veliki preobrat. Kristus dela to še danes. In v njegovih vrstah se hočemo za čistost boriti tudi mi z Brezmadežno.

Nočemo biti sužnji živalskih nagonov!

Nočemo biti bebeci s topim razumom, umazano domišljijo, slabotno voljo!

Nočemo sebično streči svojemu telesnemu ugodju!

Nočemo zapravljeti svojega zdravja, svojih mladih moči!

Nočemo biti premagani!

Zmagati hočemo, moremo in moramo — z Marijo!

Albert de Mun, francoski J. Krek, je očital francoskim katoličanom: »Če bi bili pred l. 1905. samo eno desetino cerkvenega premožnja vtaknili v tiskarne, časopise in revije, bi imeli danes premoženje in tiskarne, in časopise. Tako pa nimajo sedaj ne premoženja ne tiskarn.«

Slovinci na Primorskem in Vatikan

PROTICERKVENA GONJA POD NARODNO KRINKO

Niso še prav daleč za nami leta, ko se je začela velikopotezna propaganda proti Vatikanu zaradi primorskih Slovencev pod Italijo.

Vodstvo te propagande so imeli tisti, ki so pribežali iz zasedenega slovenskega ozemlja pod Italijo v varno zatišje na naša državna tla in se tu kot narodni mučenci usedli na dobro plačana mesta.

Navdušene pomočnike za to delo so dobili v naših domačih liberalcih in komunistih, ki so vsi z velikim zadovoljstvom pograbili priliko, da so mogli udariti po katolicizmu. Obdolžitve, da je Vatikan Slovence prodal za razne protiusluge Mussoliniju, so začele deževati od vseh strani in se še sedaj često ponavljajo.

KJE BOMO IZVEDELI RESNICO

Kdor hoče govoriti o položaju primorskih Slovencev, se mora najprej potruditi, da bo iskal svoje informacije na pravem mestu. Teh informacij pa nam ne bodo dajali tisti, ki so onstran meje strahopetno pustili vse na cedilu in prišli k nam zasesti dobre službe. Ti hočejo pozornost od sebe odvrniti s tem, da kažejo na Vatikan in papeža, češ da je on Slovence izdal.

Kdo štiti Slovence in kdo izdaja Slovence, to nam bodo povedali slovenski duhovniki, ki so ostali zvesti slovenskemu ljudstvu in zanj tudi trpe. Ti čutijo vso težo trpljenja in vedo, v kom imajo oporo. In kaj pravijo ti duhovniki?

KDO SO NAJVEČJI ŠKODLJIVCI

Največji škodljivci primorskih Slovencev so — tako pravijo izkušeni slovenski duhovniki na Primorskem — tisti, ki so strahopetno in brez značajno zbežali čez mejo. Ti brez značajnejši so brez značajni ostali tudi v Jugoslaviji in tu s svojimi slabimi lastnostmi jemljejo ugled vsem primorskim Slovincem in obenem širijo najbolj neresnične hujskaške vesti. Če bi bilo vse res, kar ti govorijo, potem ne bi bilo na Primorskem nobenega dobrega katoličana več, duhovniki bi bili vsi uporniki proti Vatikanu, Vatikan pa povzročitelj nezaslišanih krivic.

Res je, da je v prejšnjih letih med mlajšo duhovščino pod vtisom političnega nasilja, ki je prestopilo tudi cerkveni prag, bilo včasih premalo zaupanja in ljubezni do sv. očeta in zato premalo cerkvenega duha. Toda po vsem, kar smo doživeli in skušili danes, vsi duhovniki dobro vedo, da imamo eno samo in edino oporo, in ta je papež. — Tako glas duhovnikov, ki so vztrajali na Primorskem.

KDO SE NAJBOLJ PRITOŽUJE

Kdo bi imel več pravice pritoževati se, da je zapuščen od vseh, kakor slovenski duhovnik, ki v velikanskih žrtvah vztraja pri slovenskih ljudeh in skrbi za njih duše?

Toda vidimo ravno nasprotno: nad Vatikanom se pritožujejo in vpijejo tisti, ki o njih primorski Slovinci sami pravijo, da so njihovi največji škodljivci in med katerimi so bili večkrat največji izdajalci Slovencev, dokler so bili še na Primorskem.

PIJ XI. ZA SLOVENCE

Delo Pija XI. za pravice slovenske narodne manjšine pa bo pred nepotvorbno zgodovino ostalo vedno veliko. Ko so pred leti jugoslovanski škofje izdali poziv za molitve za primorske Slovence, so fašistične kohorte v Rimu besnele proti Vatikanu in ga naravnost oblegale. Dva dni v Vatikanu niso vedeli, ali bodo fašistični oddelki vdrli v notranjost ali ne bodo. Piju XI. bi bilo treba samo obsoditi poziv jugoslovanskih škofov in vse bi bilo v redu. Pij tega ni storil. Fašistični oddelki sicer niso vdrli v Vatikan, a zato je oblast

V tisku je

dolgo pričakovana

NAŠA POT VII.:

Dr. Jože Turk

POTA IN CILJI SHOLASTIKE

Okoli 250 strani

Cene: 40.—, 30.—, 20.— din

Nemški škof v pregnanstvu

»Osservatore Romano« poroča:

Rottenburški škof msgr. Sproll se ni udeležil volitev 10. aprila letos, ki naj bi bile nekakšen plebiscit za nacizem ali proti njemu. Kmalu po volitvah ga je deželni namestnik na velikem javnem zborovanju zmerjal, da je izdajalec in sovražnik države. Tako se je gorje začelo. Končalo se je pa, ko so državne oblasti neustrasnega škofa, ki je vztrajal na svojem mestu, prisilile, da je zbežal v Freiburg i. Br. Na papeževo povelje se je škof 15. julija vrnil na svoje mesto. Nacistične organizacije so trikrat škofijsko palačo naskočile, razdejale pohištvo, uničile, kar se je uničiti dalo in jo celo skušale zažgati. Naredili so škode za 260.000 dinarjev. Nekdaj slovito nemško sodstvo je danes tako na tleh, da ostanejo taki izgređi nekaznovani.

udarila po tem, kar je papežu najdražje, po Katoliški akciji.

Goriški Slovenci ne slišijo nikjer drugje več slovenske besede kakor v cerkvi. Tudi tu bi je ne slišali, če ne bi papež z vso svojo avtoriteto ščitil svobodo domače besede v cerkvi.

Kakšna neskončno dolga pogajanja ima Vatikan z italijansko vlado, preden imenuje goriškega ali tržaškega škofa! Koliko časa je ostala goriška škofijska stolica nezasedena, ker vlada ni potrdila nobenega kandidata, ki ga je predlagal Vatikan! Štirinajst različnih kandidatov je predlagala sv. stolica, a drugega za drugim je vlada odbila!

Kdor hoče iskreno gledati na vprašanje primorskih Slovencev in Vatikanu, mora izreči samo svoje iskreno občudovanje Cerkev, ki je enaka mati vsem, in papežu, ki je enako ljubeč oče vsem narodom, tudi ko ga to stane dragocenih žrtev.

Koga bi primorski Slovenci imeli, če ne bi imeli papeža? Zato mi Slovenci skupaj z brati onstran mej Očeta narodov za varstvo našega malega naroda zahvalimo in mu obljubimo zvestobo, kakršno smo mu kot katoličani in kot hvaležni sinovi dolžni.

Te ga pa noben pameten človek ne zahteva, da bi papež poslal svojo švicarsko gardo s helebardami strahovat tiste, ki vrše krivično nasilje.

Dr. Alfred Rosenberg, prerok narodnega socializma in zakleti sovražnik krščanstva

Med voditelji nemškega narodnega socializma ni v svetovno nazornem pogledu nihče tako odločilen kot dr. Alfred Rosenberg.

Rosenberg je po rodu Balt. Študiral je v Rigi. Vso vojno je predsedel lepo na varnem kot osebni tajnik nekega velikega industrijca v Parizu. Po vojni je v letih 1918.—1922. prišel v Monakovem v stik s Hitlerjem in je v tem času nekako tudi stopil v njegovo službo.

ROSENBERG KOT PISEC

Njegovo prvo delo je bila brošura z naslovom »Krivda nemške framonerije, judovstva, jezuitizma in krščanstva«. Ta brošura, katere naslov že sam približno pove vsebino, je izšla l. 1922.

Rosenbergova strast je pisane. Pravi, da se on sploh nikoli ne bo ustavil v tem delu. Mož je danes glavni urednik največjega socialističnega dnevnika »Der Völkische Beobachter«; komentiral je narodno socialistični program v knjižici: »Bistvo, načela in cilji narodnega socializma«, ki je dosegla že l. 1932. naklado 120.000 izvodov. Dalje je ustanovil mesečno revijo narodnosocialistične stranke »Nationalsozialistische Monatshefte«.

Med tem časom pa je pripravil svoje glavno delo »Mit XX. stoletja«, knjigo, ki je toliko strupena in tako protikrščanska, da je prišla na indeks. Poleg Hitlerja je Rosenberg tisti nemški pisatelj, ki se v narodnosocialističnih vrstah največ bere, ki ima največ vpliva in o katerem se sme najmanj dvomiti. Danes je on v tretjem Rajhu tisti veliki prerok, čigar zakonu se v svetovno nazornem pogledu mora uklanjati vse. Zdi se tudi, da ima on več vpliva na svetovno nazorni razvoj v Nemčiji kot pa sam ustanovitelj narodnega socializma.

SOVRAŽNIK KRŠČANSTVA

Nas seveda zanima, kakšno je Rosenbergovo stališče nasproti krščanstvu in Cerkvi. Že samo to, da je njegovo glavno in življenjsko delo »Mit XX. stoletja« na indeksu, pove dovolj, kako je z njim. Neki nemški pisatelj ga je takole označil:

»Rosenberg je rojen in zaklet sovražnik katolicizma, krščanstva, osebnega in nadnaravnega Boga. Potegnil je v celi vrsti spisov zadnje posledice iz svojih modernih poganskih rasističnih pojmov in daje razumeti, da bo narodnosocialistična stranka njegov nauk na vsej črti uresničila v življenju in razvoju naroda. Nad Cerkev se je spravil z vsem orožjem, kar so ga njeni sovražniki skovali v vseh stoletjih.«

Za vsak njegov spis in govor, se lahko reče, da ima dvojen cilj: iztrgati iz srca in iz razuma staro krščansko vero, na njeno mesto pa vsaditi nove narodnosocialistične pojme.

ROSENBERG IN HITLER

Katoličani, ki s to protikrščansko smerjo v narodnem socializmu niso bili zadovoljni, so seveda začeli protestirati. Hitler pa je na te pritožbe vedno odgovoril, da Rosenbergovi spisi niso »oficijelne izjave stranke«. Koliko je ta tolažba vredna, pove dejstvo, da je Rosenberg istočasno od Hitlerja postavljeni vrhovni oblastnik za vse nemško kulturno gibanje. Rosenberg je najvišji

narodnosocialistični svetovno nazorni učitelj, o katerem je sam Hitler na kongresu v Nürnbergu izjavil, da še nihče ni tako globoko prodrl v narodnosocialistični svetovni nazor kakor on.

Nedvomno je, da je Rosenberg danes z vso svojo protikrščansko usmerjenostjo predstavlja mišljenje in svetovni nazor narodnega socializma. Hitler in Rosenberg sta neločljivo zvezana. Med Hitlerjem in Rosenbergom zaradi vprašanj o krščanstvu ne bo prišlo do preloma, kakor zatrjuje neki nemški pisatelj, ko piše: »Kdor verjame v možnost preloma med Hitlerjem in Rosenbergom, ne ve, kako zelo je hudič zvezal enega z drugim in da eden ne more živeti brez drugega.«

Rosenberg je zelo pomembna oseba v Nemčiji, v svetovno nazornem pogledu precej pomembnejša kakor Göring, Göbbels in Hess. Kakšno je njegovo stališče do krščanstva, smo povedali zgoraj. Rosenberg je duhovni vodja narodnega socializma.

Po vsem tem je jasno tudi, kakšno je stališče nemškega narodnega socializma do krščanstva in katolicizma.

Milanski nadškof kardinal Schuster biča rasizem

Milanski nadškof kardinal Schuster je v eni zadnjih nedeljskih pridig silno ostro bičal plemenske teorije nemškega rasizma. Besedilo te pridige je prinesel tudi italijanski katoliški dnevnik »Italia«. Kardinal je govoril:

»Neke vrste herezija se je spočela v tujini in se po malem vsepovsod vsiljuje. Je to herezija, ki ne le, da napada nadnaravne temelje katoliške Cerkve ampak tudi materialistično s človeško krvjo tolmači tudi duhovne pojme o osebi, narodu in domovini. Rasizem ne predstavlja nič manjše nevarnosti kot je boljše vizem sam.«

ZMOTNI NAUK

Odlični italijanski nadškof in kardinal je takole povzel plemensko teorijo:

»Kri je počelo življenja, ne le te-

lesnega, ampak tudi umskega in duševnega. Iz nje izvirajo lepe in nelepe lastnosti rase. Toda ta kri, ki prehaja od rodu do rodu, je, še preden pripade poedincu izključna last rase. Rasi se pripisujejo skoraj božanska svojstva.

To se pravi: ta skupna kri tako rekoč ustvarja posameznika, mu daje značilne lastnosti in celo nesmrtnost. Zato človek, če je sploh res, da kdaj umrje, še nadalje živi v plemenu in krvi, ki ne umrta, ampak še dalje živita v drugih ljudeh, kakor drevo preživi odpadle liste.

Posameznik in družina ne živita toliko zaradi sebe kakor zaradi rase. Potrebe in koristi rase pa ustvarjajo plemensko moralo in pravo. Plemenska morala in pravo pa se seveda menjavata v različnih časih in pri različnih rasah.«

Tom Playfair

Profesor je nadaljeval z razlago.

Skratka: nepokorščina, neznanje, slabo spisane naloge, itd., itd. Pogosto so mogli videti tovariši, kako se Tom za kazen uči po šoli to, česar se pred šolo ni hotel naučiti. Polagoma se je zavodsko življenje Tomu naravnost zastudilo. Čez pet ali šest tednov se je iz tega razpoloženja razvila popolna lenoba.

Tom je vedel, da ne dela prav, toda lenoba je velesila, in čut dolžnosti je bil pri njem le slabo razvit. Videl pa je, da nazaduje vsak dan in da bo kmalu potisnjen na zadnje mesto.

Pater Middleton je že precej časa vedel za Tomovo stanje. Čakal je le ugodno priliko, da privede izgubljeno ovčico. Ta prilika se je kmalu ponudila.

Bilo je nekega jesenskega jutra. Tom je šel iz obednice na igrišče. Na tleh je zagledal dve cigareti. Nedvomno jih je zgubil kak gojenec iz višje gimnazije. V trenutku jih je pobral in stekel po Harryja. Tom je imel to jutro črne slutnje. Naučil se ni nobene lekcije, naloga je bila nedokončana. Pričakoval je nevihto. Zato se je hotel na drug način čim bolj oškodovati.

Brez težave je našel Harryja.

»Poglej, kaj sem našel!« pravi in ga potegne v stran. »Hočeš eno?«

»Kaj ti hodi po glavi? Ko si prišel v zavod, si dejal, da je kajenje neumnost.«

»To je res, pa dajva samo za šalo.«

Harry je položil roko na Tomovo ramo in mu žalostno rekel:

»Tom, ti nisi na pravi poti. Gotovo, kaditi nazadnje ni nekaj tako slabega, toda jaz, jaz ne bom kadil.«

Harry je hotel povedati še več, hotel je svojega prijatelja obvarovati. Srce gre dalje kakor slovična zgovornost, in Tom je še mnogo časa pozneje čutil, da mu besede prijatelja vlivajo pogum v težkih trenutkih.

Toda zdaj je bil Tom slabo razpoložen. Zato se je skušal opravičiti:

»Vidiš, Harry, danes sem jaz nataktnjen. Ne vem, kaj bo z mano, ako ne storim kake neumnosti. Daj, samo dvakrat potegneva!«

»Ne!« pravi Harry odločno. »Če hočeš vedeti, kaj mislim, pa vedi: ne družiti se s kadilci, ker jo boš izkupil.«

Tom je nehal prigovarjati. Obrnil se je do Johna Pitcha, znanega kadilca. Pitch je bil eden izmed Greenovih pomagačev v slavni bitki, kjer sta se vsak po svoje proslavila Green in Tom.

»Sijajno, ti si res fant od fare!« pravi Pitch navdušeno. Pojdiva za staro kapelo! Med zidom in nogometnim igriščem je popolnoma varno zavetje. Pater Middleton zajtrkuje, pater Phelan pa je na drugem koncu igrišča. Poglej, tu imam polno škatlo vžigalic.«

»Če nočeš, da bi te zapazili,« pravi Pitch, ko sta se dobro skrila za zid, »ne spuščaj dima v zrak, ampak v tole razpoklino. Dim gre od tod naravnost v drvarnico. Divno, kajne? Jaz sem iznašel to zvijačo.«

Tom je nagradil s pohvalnim vzklikom izum in izumitelja. Nekaj časa nato sta oba tiho kadila.

»Tvoj tobak je odličan,« pravi John, ali je »Havana?«

»Jaz sploh drugega ne kadim!« odvrne Tom.

»Fejst je, kaj praviš?«

»Fletno!« odgovori Tom in skuša zadušiti kašelj.

Molk.

»Ti, povej,« je povzel John, »ali znaš spuščati dim skozi nos?«

»Prava reč!« odvrne Tom in izvrši željo tovariša.

»Z ognjem v ustih pa gotovo ne znaš kaditi.«

»To pa ne.«

»Tudi ne moreš govoriti z dimom v želodcu.«

»Tega tudi ti ne moreš.«

»Jaz sem mnenja, da morem.«

»Dobro, kar naredi torej, bahač!«

John je srknil precejšnjo količino dima vase.

»Poglej, tako se naredi!«

Nato je spustil dim.

»Sijajno!« vzklika Tom. »Moram se tudi jaz naučiti. Začni še enkrat.«

Oba sta se zdaj napeto trudila: Tom je s cigareto v roki pozorno sledil vsakemu gibu tovariša, ta pa je s cigareto v ustih bil pripravljen na vsako žrtev, samo da bi vzbudil občudovanje pri Tomu.

John je torej dvakrat ali trikrat močno srknil.

Prav v tem važnem trenutku pa je Tom zaslišal korak, ki se je bližal v smeri proti njima.

»Ojej!« se je prestrašil, spustil cigareto na tla ter stopil nanjo.

(Dalje prih.)

Kalanova knjiga na nacističnem indeksu

Vsakemu slovenskemu dijaku bi morala biti znana knjiga »Kristus kralj«, ki jo je spisal Janez Kalan. Knjigo je spisal najprej v nemščini z naslovom »Die Welt für Christus« — Svet za Kristusa —, a je prišla na nacistični indeks, ker pisatelj jasno in odločno obračuna z nacizmom.

Pisatelj je zato v drugi izdaji spustil poglavje o nacizmu in tudi spremenil naslov. Toda knjiga tudi tako spremenjena ni našla milosti v očeh nemških poganov. In zakaj? Sami so očitno povedali, da ne več iz nacionalnih razlogov, marveč iz verskih. Misijonska tiskarna St. Gabriel pri Dunaju je dobila ukaz, »da je prepovedano razširjati to knjigo, ker je njena vsebina popolnoma nasprotna nacističnemu svetovnemu nazoru in je zato uvrščena med škodljiv in nezaželen tisk«.

Oni torej ne marajo Kristusovega kraljestva. Pač pa bi radi svet osvobodili samo zase in za svojega nemškega »boga«. Zaplenili so 625 izvodov. Druge so bili k sreči že vse prodali.

To za knjigo gotovo ni slabo priporočilo. Ker jo imamo sedaj tudi v slovenščini in ker bomo imeli avgusta prihodnjega leta v Ljubljani mednarodni kongres Kristusa Kralja, bi bila poučna za vsakega dijaka. Ker jo v Nemčiji ne marajo, jo bomo pa drugod bolj brali.

PESMI NA NACISTIČNEM INDEKSU

Iz Nemčije poročajo, da so tam prepovedane vse pesmi, ki so jih spesnili ali uglasbili Judje. Zato bodo očistili tudi vse šolske knjige navlake, ki ni čistega arijskega izvora. Na nacistični indeks pridejo vse Mendelssohnove skladbe, vse Strausove in posebno znamenita Heinejeva »Lorelei«, ki jo je uglasbil Schumann.

Bog ve, kdaj pride na vrsto slovenski »Regiment po cesti gre«, ki jo ima pesmarica za hitlerjansko mladino na prvih straneh? Ta tudi ni čistega germanskega izvora!

Ali že imaš

DR. ALEŠA UŠENIČNIKA

OBRIS

SOCIALNEGA VPRAŠANJA?

CENE: 10.—, 7.—, 5.— din.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).